

# Ο Πύργος της οδού Θήρας ζωντανεύει

Η κληρονόμος του έχει ως στόχο την αποκατάστασή του και τη λειτουργία του ως πολυχώρο

της ΣΑΝΤΡΑΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Σε ένα από τα κεντρικότερα σημεία της Αθήνας, την άλλοτε αρχοντική Πλατεία Αμερικής υπάρχει ένα κτίριο που ξαφνιάζει. Στον αριθμό 54 της οδού Θήρας ανάμεσα σε πολυκατοικίες, απέναντι από ένα σύγχρονο δημόσιο σχολείο το τελευταίο που θα περίμενε να αντικρίσει κανείς είναι ένας νεογοτθικός πύργος μέσα σ' έναν πυκνό, εγκαταλελειμμένο κήπο. Από τα παιδικά μου χρόνια με μάγευε ο «Πύργος της οδού Θήρας» τον οποίο συχνά επισκεπτόμουν μόνο και μόνο για να σταθώ μπροστά στην είσοδό του με τις πολεμίστρες, το οικοσπασμό του αλόγου, τους χαρακτηριστικούς κάκτους. Όταν πριν από λίγες μέρες έπειτα από πρόσκληση της Σιλίας Α. Καλλιμάνη, η οποία πρόσφατα κληρονόμησε το σπίτι από την

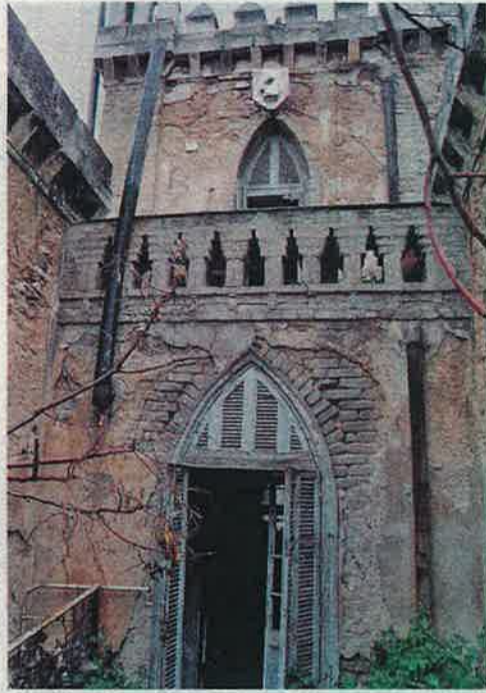
## Σπάνιο δείγμα εφαρμογής του νεογοτθισμού του 19ου αιώνα στην καρδιά μιας αστικής συνοικίας της Αθήνας.

οικογένειά της βρέθηκα να περνάω το κατώφλι του ένιωσα πως ένα παιδικό μου όνειρο γινόταν πραγματικότητα. Αν και οι συνθήκες δεν ήταν ιδανικές (είχε μόλις ξεκινήσει ο καθαρισμός του χώρου από συνεργείο και φιλικούς Ρομά της περιοχής κάτω από καταρρακτώδη βροχή...), η αίσθηση της εισόδου σε αυτό το γοητευτικό κτίριο ήταν μοναδική. Τον ενθουσιασμό της επίσκεψης ενέτεινε η προοπτική πως σύντομα εάν βρεθούν οι φορείς που θα αναλάβουν την αποκατάστασή του (η Σιλία Καλλιμάνη έχει απευθυνθεί σε τράπεζα και μεγάλο όμιλο και προετοιμάζει πρόταση προς το Ίδρυμα Νιάρχου) το κτίριο θα ανοίξει ως ένας πολυχώρος πολιτισμού.

Κτισμένο το 1914, ιδιοκτησία της αρχοντικής κεφαλونίτικης οικογένειας Τυπάλδου της Χρυσής Βίβλου με ρίζες από τη Νάπολη της Ιταλίας, ο Πύργος της οδού Θήρας είναι ακατοίκητος από το 1993, χαρακτηρισμένος ως διατηρητέο κτίριο το 2008. Σύμφωνα με έκθεση της εισηγήτριας του ΥΠΕΧΩΔΕ Ιωάννας Σωτηρίου το συγκεκριμένο ακίνητο είναι ένα από

τα σπάνια δείγματα εφαρμογής του νεογοτθισμού που εκπορεύθηκε από την Αγγλία στα μέσα του 19ου αιώνα και μάλιστα σε μια ιδιαίτερα επιτυχημένη εκδοχή αυτού του στυλ. Στην εποχή του αποτελούσε πρότυπο «βίλας εξοχής». Ο νεογοτθισμός εκφράζεται εύγλωττα με την φρουριακού τύπου αρχιτεκτονική του, που χρησιμοποιεί με μέτρο στοιχεία του ανάλογου λεξιλογίου, όπως τα στηθαία τύπου επτάξων, τα οξυκόρυφα τόξα των ανοιγμάτων, οι ιδιότυποι πεσσοί του κεντρικού πρόπυλου, οι ρόδακες, τα εμβλήματα κ.λπ. Ταυτόχρονα όμως το κτίριο διαρθρώνεται άσφρα με βάση επιτηδευμένους κανόνες του νεοκλασικού λεξιλογίου, έχοντας τριμερή διάρθρωση με κεντρική μορφολογική ενότητα, διαβάθμιση της διακόσμησης, μέτρο και ρυθμό με την επανάληψη στοιχείων σε άλλη κλίμακα, κορνίζες ανοιγμάτων, ταινία στέψης. Σήμερα παρόλο που περιβάλλεται από πολυκατοικίες αποτελεί μια όαση αρχιτεκτονικής δεξιοτεχνίας και φυσικού τοπίου σε επίπεδο γειτονιάς, δηλαδή ένα τοπίο, εντοπίζει η Ιωάννα Σωτηρίου. Βεβαίως έχει υποστεί σημαντικές ζημιές από σεισμούς, καιρικά φαινόμενα, ανθρωπίνες εισβολές.

«Μήπως καλύτερα να φορέσετε το κράνος;» με ρωτάει η Σιλία Καλλιμάνη καθώς τολμά να εισχωρήσω στο πρώτο δωμάτιο. Ξαφνικά ένα κομμάτι από το ταβάνι πέφτει... Ούτε συζήτηση να κατέβουμε στο υπόγειο από όπου ανεβαίνουν εργάτες με μασκες κουβαλώντας τα απομεινάρια της βιβλιοθήκης που έχουν πολτοποιηθεί από την υγρασία. Ανηφορίζω εκοτασιασμένη τα στριφογυριστά σκαλάκια στον πρώτο όροφο και βγαίνω στο μπαλκόνι με τις πολεμίστρες. Απαγορευμένη ακόμα η άνοδος στον δεύτερο όροφο με προειδοποιεί η Σιλία Καλλιμάνη, η οποία με ξενάγησε στον κήπο όπου ελπίζει σύντομα να πραγματοποιήσει την πρώτη εκδήλωσή. Παρήγορη η σκέψη πως υπάρχουν σήμερα ιδιώτες και φορείς ευαίσθητοι στην πολιτιστική αναβάθμιση της συγκεκριμένης γειτονιάς της Αθήνας. Ένα ακόμη ελπιδοφόρο νέο λοιπόν για την πολύπαθη Πατισίων. Φανταστείτε το καλοκαίρι να ακούμε παραμύθια και κλασική μουσική στον κήπο του Πύργου της οδού Θήρας...



Το κτίριο έχει υποστεί σημαντικές ζημιές. Αριστερά το οικοσπασμό του αλόγου στο πρώτο μπαλκόνι.



Την εβδομάδα που μας πέρασε ξεκίνησαν η εκκένωση και ο καθαρισμός του Πύργου της οδού Θήρας.



Ο Πύργος της οδού Θήρας είναι ένα από τα σπάνια δείγματα εφαρμογής του νεογοτθισμού.



## ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

### Χειροποίητη πόλη

**Ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία:** Ολων, μέσω του προγράμματος «ΕΡΕΥΝΑ» σε συνεργασία με το δίκτυο «ΣΥΝΕΡΓΩΝΕΙ» ένα πρόγραμμα άμεσων πόντων αστικού χώρου και στην εμπλοκή του κέντρου της πόλης. Στο πρόγραμμα είναι να προβάλλει στους χώρους του κέντρου, προστόχρονα έδαφος για πειραματισμικούς πυρήνες και συλλογική πόλη. Η αρχή γίνεται από τη Σοφία, στην οδό Βουλής 9. Είναι έβρισκεται σε κατάσταση αδράνη πολλά χρόνια, καθώς τα περισσότερα της δεν λειτουργούν. Οι κειστοάς για ένα μήνα θα μετατραπεί εργαστήριο παραγωγής νέων δραστηριοτήτων και εικαστικών ιδεών που θα επιδημιουργήσει της πόλης μέσω απόλυτα συμμετοχική διαδικασία απευθυνθεί ανοιχτή πρόσκληση δημιουργούς, καλλιτέχνες, αρχιτεκτονικά δίκτυα, πολυδιάστατες



Μιλώντας για την Αθήνα με ανθισμένα ταξίδια. Στο Πνευματικό

κέντρο και άτυπες συλλογικότητες, θαυμάσιους έναν από τους κενούς χώρους Εμπορικών και να υλοποιήσουν ιδέες «Ιχνη Εμπορίου», που θα πηγαίνει από τις 9 Μαΐου έως τις 15 Ιουνίου με πληροφορίες και η λήψη της μετοχής στο [www.tracesofaesthetics.com](http://www.tracesofaesthetics.com)... **Κύκλο συνομιλιών** με συγγραφείς της τέχνης που έγραψαν και διοργανώνει ο Οργανισμός Πολιτισμού και Νεολογίας. Η αρχή γίνεται 20 Μαρτίου με το βιβλίο του ποστόλη «Χειροποίητη πόλη», έργο οδοιπορικό στις συνοικίες και τις πρωτεύουσες. Η δεύτερη συνάντηση εβδομάδα μετά, στις 27 Μαρτίου του Νίκου Βατόπουλου «Το Αθήνα», μια αρχιτεκτονική περιήγηση της Αθήνας με οδηγό τις κτιρίων και τα αισθητικά ρεύματα φρωσαν το γούστο των Αθηναίων του 20ού αιώνα. Τον συντονισμό σελών, που πραγματοποιούνται στο «Κωνσταντίνος Καβάφης» του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων (στις 7 το απόγευμα με ελεύθερη συγγραφέας Σωτήρης Δημητρίου

## ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ | ΤΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΜΑΝΤΑΡΛΗ\*

### Η Αττική χρειάζεται ολοκληρωμένο πολεοδομικό σχέδιο

Με έκπληξη παρατηρεί κανείς την προεκλογική ανακοίνωση ότι μπαίνουν στο σχέδιο πόλεως 30.000 στρέμματα σε 15 δήμους της Αθήνας! Ανακοίνωση που δεν σχολιάστηκε και χάθηκε από την επικαιρότητα.

#### Κομματικές σκοπιμότητες

Είναι γεγονός ότι οι πολιτικοί μας συνεχίζουν να λειτουργούν με γνώμονα τα συμφέροντά τους και των κομματικών τους σκοπιμοτήτων παρά με μία πυξίδα που



φορτίζεται με ελπίδες και είναι πρακτικά φτιάξουμε και να σε ένα ήδη υπερχρεωμένο κτύου της πόλης. Μήπως ήρθε το Λεκανοπέδιο σαν ολότητα; όλοι μαζί πώς θα Αθήνα στο μέλλον έχει; Θέλουμε πλάνη Χρειαζόμαστε δρόμο; Χρειαζόμαστε

φορτίζεται με ελπίδες και είναι πρακτικά φτιάξουμε και να σε ένα ήδη υπερχρεωμένο κτύου της πόλης. Μήπως ήρθε το Λεκανοπέδιο σαν ολότητα; όλοι μαζί πώς θα Αθήνα στο μέλλον έχει; Θέλουμε πλάνη Χρειαζόμαστε δρόμο; Χρειαζόμαστε